

## Skatteutskottets betänkande

1984/85:6

### om vissa internationella skattefrågor

#### Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet vissa motioner från föregående riksmöte som tar upp internationella beskattningsfrågor bl. a. rörande den s. k. ettårsregeln, underskott i förvärvskälla och utländska specialister i Sverige.

Utskottet avstyrker motionerna.

#### Motionerna

1983/84:350 av Knut Wachtmeister (m)

I motionen yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om att militärtjänst undantas från 52-dagarsregeln vid tillämpningen av ettårsregeln i samband med utlands tjänstgöring.

1983/84:478 av Allan Ekström (m)

I motionen yrkas

1. att riksdagen hos regeringen begär en allsidig översyn av de författningsbestämmelser och övriga förhållanden som har betydelse för anställning utomlands – sedda såväl från arbetstagarens som från arbetsgivarens synpunkt,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till åtgärder för att öka utländska specialisters benägenhet att ta anställning vid svenska företag i Sverige.

1983/84:2086 av Ove Karlsson m. fl. (s)

I motionen yrkas att riksdagen hos regeringen begär en översyn av bestämmelserna för underskottsavdrag för personer som arbetar i ett nordiskt land och är bosatta i ett annat.

#### Gällande ordning, frågornas tidigare behandling m. m.

##### Ettårsregeln

Den s. k. ettårsregeln innebär att en person som är bosatt i Sverige men arbetar utomlands är frikallad från skattskyldighet för inkomsten av denna anställning om anställningen och vistelsen i utlandet varat minst ett år eller enligt anställningsavtal eller på annan grund kan antas komma att vara minst ett år. Reglerna härom finns intagna i 54 § första stycket h) kommunalskatte-

lagen (1928:370).

I en inom finansdepartementet upprättad PM, Beskattning av lön vid utlandstjänstgöring (Ds Fi 1984:6), föreslås vissa ändringar av ettårsregeln. I huvudsak innebär förslaget att redan en sex-månaders utlandstjänstgöring skall berättiga till skattefrihet i Sverige för anställningsinkomsten under förutsättning att tjänstgöringen förlagts till ett och samma land utanför Norden och att de sex månaderna infallit under tjänstgöringslandets beskattningsår. Sedan remissbehandlingen av promemorian nu avslutats är ärendet f. n. under beredning inom regeringskansliet.

### Underskott

En person som arbetar utomlands och beskattas där för sin inkomst saknar möjlighet att få avdrag vid denna beskattning för underskott som uppkommit i en förvärvskälla – t. ex. en fastighet – här i landet. Möjligheterna till avdrag i Sverige för underskott blir i denna situation också begränsade, eftersom arbetsinkomsten antingen undantas helt från svensk skatt eller beskattas här först efter avräkning av den utländska skatten.

I betänkandet 1983/84:6 behandlade skatteutskottet det problemet att underskott i förvärvskälla vid inkomstberäkningen i Sverige, t. ex. på en villa, inte får avräknas vid beskattningen i Norge. Utskottet framhöll att möjligheterna torde vara begränsade att vid beskattningen i ett land dra av ett underskott som uppkommit i ett annat land och att problemen i detta hänseende för den som är bosatt här i landet men arbetar utomlands inte kunde lösas genom ändringar enbart i vår lagstiftning. Utskottet utgick emellertid från att regeringen ägnade fortsatt uppmärksamhet åt de svårigheter som kan vara förenade med tjänstgöring utomlands.

### Förhållandena vid utlandsanställning

I sitt betänkande 1983/84:6 behandlade utskottet också vissa motioner rörande olika förhållanden vid utlandsanställning. Det gällde bl. a. tillämpningen av ettårsregeln, det i skilda sammanhang olikartade bosättningsbegreppet och skyldigheten för svenska företag att erlagga andra sociala avgifter för sina anställda än ATP-avgifter. Här om anförde utskottet:

Utskottet instämmer nu liksom tidigare i uppfattningen att man så långt som möjligt bör söka undanröja de särskilda olägenheter av olika slag som kan uppkomma vid beskattningen av personer som är bosatta i ett land och har sitt arbete i ett annat. Dessa frågor är emellertid komplicerade, eftersom en lösning av problemen ofta kräver överenskommelser mellan de olika länderna och det kan vara svårt att vinna gehör för ståndpunkter som strider mot gängse principer för dubbelbeskattningsavtalen. Det bör framhållas att flertalet av de frågor som tas upp i motionerna sedan länge uppmärksammas i olika sammanhang. Så kan nämnas att olika problem rörande ettårsregeln övervägs inom finansdepartementet, att avdragsreglerna vid tjänstgöring

utomlands berörs i traktamentsbeskattningssakkunnigas betänkande Skatteregler och traktamenten m. m. (SOU 1983:3) och att bosättningsbegreppet skall tas upp på nytt av 1983 års folkbokföringsutredning (Dir. 1983:28). Reglerna om förmåner och avgifter inom socialförsäkringssystemet för den som vistas utomlands har ändrats fr. o. m. den 1 juli 1982 (prop. 1981/82:199). Enligt vad utskottet erfarit överväger arbetsmarknadens parter f. n. vissa avtalslösningar på detta område, och utvecklingen följs inom socialdepartementet.

### Beskattning av utländska experter

I betänkandet 1983/84:6 behandlade utskottet även frågan om en förmånsbehandling i skattehänseende av utländska experter med anknytning till tekniskt avancerade svenska företag. Utskottet uttalade härvid en viss förståelse för dessa problem men fann samtidigt att det var förenat med betydande svårigheter att närmare precisera vilken omfattning skattelättnader av det här slaget borde ha och vem som borde komma i åtnjutande av dem.

Härefter har innovationsskatteutredningen i ett nyligen avlämnat betänkande (Utländska gästforskares beskattning, Ds Fi 1984:16) föreslagit vissa lättnader i beskattningen för utländska forskare som tillfälligt anlitas i Sverige för kvalificerat forsknings- eller utvecklingsarbete. Förslaget går i huvudsak ut på att endast 70 % av lönen skall beskattas och att förmåner som är att betrakta som ersättning för merkostnader orsakade av vistelsen i Sverige undantas från beskattning.

### Utskottet

#### Ettårsregeln

I motion 350 av Knut Wachtmeister (m) begärs ett uttalande av den innebörden att man skall bortse från militärtjänstgöring i Sverige vid bedömningen av om förutsättningar föreligger att frikalla från skattskyldighet med stöd av ettårsregeln.

Vid bedömningen av frågan om en anställning har medfört en sammanhängande utlandsvistelse av minst ett år bortser man enligt rådande praxis från korta tillfälliga besök i Sverige. Av praxis framgår vidare att avbrott i en utlandstjänstgöring inte utesluter frikallelse från skattskyldighet i Sverige, om det vid tillträdet kunnat antas att tjänstgöringen och vistelsen i utlandet skulle komma att vara minst ett år och avbrottet beror på omständigheter som den skattskyldige inte kunnat råda över. Dessa allmänna principer torde vara vägledande också om avbrottet förorsakats av militärtjänstgöring i Sverige, och utskottet anser därför inte att det är påkallat att införa en särskild bestämmelse om sådan tjänstgöring i detta sammanhang. Därtill kommer att ettårsregeln f. n. är föremål för överväganden inom regeringskansliet. På grund av det anförda och i avvaktan på resultatet av pågående

överväganden avstyrker utskottet motionen i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

### Underskottsavdrag

I motion 2086 av Ove Karlsson m. fl. (s) tar motionärerna upp det förhållandet att den som är bosatt här i landet men arbetar i ett annat nordiskt land inte får avräkna ett underskott här i landet, t. ex. på en villa, vid beskattningen i det andra landet. Detta kan enligt motionärerna medföra stora svårigheter när det gäller boendekostnaderna. De begär därför en översyn av bestämmelserna om underskottsavdrag.

Utskottet har tidigare pekat på svårigheterna att lösa de problem motionärerna aktualiserat genom ändringar enbart i vår lagstiftning. Enligt vad utskottet erfarit kommer skatteavräkningssakkunniga (Dir. 1981:60 och 1982:16) att behandla frågan i ett betänkande som läggs fram senare i höst. Dessutom är, enligt vad utskottet inhämtat från regeringskansliet, en internordisk arbetsgrupp på tjänstemannaplanet sysselsatt med att få till stånd ett nordiskt avtal för att lösa problemet. Med hänsyn härtill torde syftet med motionen redan vara tillgodosett, varför utskottet avstyrker densamma.

### Förhållandena vid utlandsanställning

I motion 478 av Allan Ekström (m) yrkas bl. a. att riksdagen begär en allsidig översyn av de författningsbestämmelser och övriga förhållanden som har betydelse för anställning utomlands sett ur såväl arbetstagarens som arbetsgivarens synvinkel. Motionären pekar bl. a. på tidsgränsen enligt den tidigare nämnda ettårsregeln, som han anser bör sänkas. Vidare bör enligt motionärens mening ett mer enhetligt bosättningsbegrepp åstadkommas. När det gäller skyldigheten för svenska företag att erlagga andra sociala avgifter än ATP-avgifter vid korttidstjänstgöring i utlandet begärs en minskning av företagens kostnadsbörda. Slutligen kritiserar han det förhållandet att sociala avgifter i vissa fall utgår trots att den utlandsanställda inte omfattas av svenska socialförmåner.

Som framgår av den redogörelse som lämnats i inledningen till detta betänkande har utskottet vid sin behandling förra hösten av liknande frågor framhållit att problemen i samband med utlandstjänstgöring uppmärksamats på olika sätt. Bl. a. pekade utskottet på den pågående beredningen av traktamentsbeskattningssakkunnigas betänkande Skatteregler och traktementen m. m. (SOU 1983:3) när det gällde avdragsreglerna vid tjänstgöring utomlands. Vidare hänvisade utskottet till folkbokföringsutredningens utredningsarbete i fråga om bosättningsbegreppet och till de avtalslösningar som övervägs av arbetsmarknadens parter på socialförsäkringsområdet. Dessa arbeten och överväganden på olika håll pågår enligt vad utskottet erfarit alltjämt. Utskottet vill också erinra om den pågående översynen av

ettårsregeln och om att skatteavräkningssakkunniga enligt vad utskottet erfarit avser att i ett kommande betänkande ta upp frågan om en avdragsrätt för socialförsäkringsavgifter som utgår i ett annat nordiskt land.

Liksom tidigare anser utskottet att någon åtgärd från riksdagens sida med avseende på de frågor som tagits upp i motionen inte är påkallad innan resultatet av pågående överväganden föreligger. På grund härav avstyrker utskottet motionen i denna del.

### Utländska specialister

I nyssnämnda motion 478 av Allan Ekström (m) begärs också förslag till åtgärder för att öka utländska specialists benägenhet att ta anställning vid svenska företag i Sverige. Enligt motionären utgör det svenska skattesystemet härvid det allvarligaste hindret.

Liksom tidigare vill utskottet uttala viss förståelse för dessa problem men samtidigt peka på de avgränsningssvårigheter som uppkommer om skattelättnader införs för en sådan kategori skattskyldiga. Numera föreligger, som nämnts i den inledande redogörelsen till detta betänkande, ett nyligen avlämnat betänkande av innovationsskatteutredningen (Ds Fi 1984:16) med förslag om skattelättnader för vissa kvalificerade utländska gästforskare. I avvaktan på ett kommande ställningstagande till detta förslag avstyrker utskottet motionen även i denna del.

### Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *ettårsregeln*  
att riksdagen avslår motion 1983/84:350,
2. beträffande *underskottsavdrag*  
att riksdagen avslår motion 1983/84:2086,
3. beträffande *en översyn av förhållandena vid anställning utomlands*  
att riksdagen avslår motion 1983/84:478 yrkande 1,
4. beträffande *beskattningen av utländska specialister*  
att riksdagen avslår motion 1983/84:478 yrkande 2.

Stockholm den 4 oktober 1984

På skatteutskottets vägnar

RUNE CARLSTEIN

*Närvarande:* Rune Carlstein (s), Knut Wachtmeister (m), Stig Josefson (c), förste vice talman Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg (s), Hagar Normark (s), Bo Forslund (s)\*, Karl Björzén (m), Kjell Johansson (fp), Anita Johansson (s), Lars Hedfors (s)\*, Karl-Anders Petersson (c) och Erkki Tammenoksa (s).

\* Ej närvarande vid justeringen.

